

Möbius syndrom

Möbius syndrom är en medfödd försvagning eller förlamning av vissa ansiktsmuskler och den yttre ögonmuskeln.

Symtomen och svårighetsgraden varierar mycket mellan olika personer, men innefattar alltid nedsatt mimik och oförmåga att röra ögat utåt i sidled. Ofta påverkas även talet.

Orsaken till Möbius syndrom är inte helt klarlagd. Mycket talar för att det tidigt i fosterutvecklingen uppkommer en skada som påverkar utvecklingen av några av kranialnerverna. Enligt en italiensk studie (2021) är den beräknade förekomsten 3 personer med syndromet per miljon invånare.

SYM TOM

Symtomen och svårighetsgraden varierar mycket mellan olika personer.

Syndromet innefattar alltid en medfödd förlamning eller försvagning av ansiktsmusklerna. Ansiktsförlamningen påverkar mimiken och oftast även talet. Mimiken hämmas helt eller delvis, beroende på om förlamningen är en- eller dubbelsidig.

Likaså finns alltid en förlamning eller försvagning av den yttre ögonmuskeln, på ena ögat eller på båda ögonen. Detta kan ge besvär vid blick åt sidorna. Många har svårt att stänga ögonen helt, vilket kan medföra torra eller rinnande ögon. Svalg och tunga kan vara påverkade, med ät- och talsvårigheter som följd.

Knappt hälften av alla med Möbius syndrom har ortopediska symtom. Vanligast är felställda fötter och sammanväxta tår. Även fingrarna kan vara sammanväxta.

Några föds med gomspalt, vilket gör det svårt att äta samt att de lättare får öroninfektioner och öronkatarrer.

Den nedsatta muskelaktiviteten kring munnen minskar den naturliga självrengöringen av tänder och tandkött. Detta ökar risken för karies och tandköttinflammation.

Även intellektuell funktionsnedsättning och autism förekommer.

ORSAK

Orsaken till Möbius syndrom är inte klarlagd. Mycket talar för att det tidigt i fosterutvecklingen uppkommer en skada som påverkar utvecklingen av kranialnerverna VI och VII.

BEHANDLING

Det finns ingen behandling som botar Möbius syndrom. Behandlingen inriktas på att lindra symtomen och förebygga medicinska komplikationer.

Ibland görs plastikkirurgiska operationer av ansiktsmuskulaturen för att möjliggöra ett leende. Behandling av felställda fötter påbörjas oftast under nyföddhetsperioden med gipsningar och skenor. Eventuell gomspalt opereras i tidig ålder, vanligtvis under det första levnadsåret.

Tidig kontakt med en logoped är viktigt för att lägga upp ett program för behandling av munmotorik, tal, språk och kommunikation. Sväljsvårigheter utreds och behandlas av specialistteam på sjukhus eller habilitering.

Den ökade risken för karies och tandköttinflammation gör det extra betydelsefullt med noggrann munhygien och goda kostvanor.

RESURSER

Mun-H-Center, orofacialt kunskapscenter för sällsynta hälsotillstånd, Göteborg.

Kompetenscenter för sällsynta odontologiska tillstånd, Jönköping.

Vid universitetssjukhusen finns Centrum för sällsynta diagnoser (CSD). De kan ge vägledning och information om sällsynta hälsotillstånd.

SAMHÄLLETS STÖDINSATSER

Barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättningar kan få olika typer av stöd och insatser. Mer information finns i Socialstyrelsens kunskapsdatabas om sällsynta hälsotillstånd, under Samhällets stödinsatser.

INTRESSEORGANISATIONER

- Möbius syndromföreningen i Sverige
- Riksförbundet Sällsynta diagnoser

LÄS MER

Det här är en kort sammanfattning av texten om Möbius syndrom som finns i Socialstyrelsens kunskapsdatabas om sällsynta hälsotillstånd. Se vidare socialstyrelsen.se/stod-i-arbetet/sallsynta-halsotillstand.

Texterna i kunskapsdatabasen produceras av Informationscentrum för sällsynta hälsotillstånd vid Ågrenska på uppdrag av Socialstyrelsen. E-post: sallsyntahalsotillstand@agrenska.se, agrenska.se/informationscentrum

Reviderad mars 2021.